

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1691. usque ad annum 1701

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 13322648

§. 50. Varia Urbes a Gallis captæ & devatatae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67627)

Sæc. XVII. pellunt: Aliquamdiu Croyus urbem
 A. C. 1693. & Turcas arte, omnique conatu fati-
 gabat, cum autem navës, quibus an-
 nona, ac bellicæ munitiones advehe-
 rentur, tardius adventarent, tentata
 improspere irruptione nocturna, & in-
 valescente morborum vi de expugna-
 tione conclamatum videbatur: Insuper
 ad tot malorum cumulum accessit Stra-
 teghi Christiani defectio, qui in urbem
 dilapsus, Barbaros consiliis & machi-
 nis egregie juvabat, quocirca Croyus
 die decima Septembris obsidionem sol-
 vit: Ita demum tota hujus anni expe-
 ditio ob pecuniarum inopiam & infe-
 stas Ductorum cunctationes corrupta est.

§. L.

*Varie urbes a Gallis captæ & de-
vastatæ.*

*Theatr. Eu-
rop. t. 14.
Gottfrid.
Hist. Chron.
cont. l. 12.
p. 449.
Wagner l. c.
Burnet t. 4.
pag. 224.*

Ineunte hoc anno Galli rei summam
 in celeritate ponentes, ex hibernis
 stativis mature processerunt, ac relicta
 Rhinfeldensi obsidione in Flandriæ in-
 teriora penetrare conati sunt. Præ-
 primis Bufflerius, ut hostem falleret,
 Huy muniti oppidi obsidionem simulat,
 mox tamen inflexo itinere Furnas die
 tertio Januarii contendit, hanc urbem
 expugnaturus, simulque Anglos, qui
 in Normanix oram exscensuri, ibidem
 substi-

substiterant, intercepturus: Altero e-
 tiam obsidionis die Hornius Guberna-
 tor præcipiti nimis consilio urbem Gal-
 lis cessit; quo comperto Diximudæ
 Præfectus sub debitoris defensionis ob-
 tentu hanc quoque civitatem dereli-
 quit; unde Galli utramque urbem mu-
 ris nudarunt, atque incolis Dunker-
 kam raptatis, Anglos præsidarios jure
 belli captos detinuerunt. Sub idem
 ferme tempus centum aliquot perditæ
 vitæ homines detegebantur, qui ad
 spargenda ubique incendia a Gallis e-
 missi fuerant, eo fine, ut incolis ubi-
 que dispersis, eo liberius per Wirtember-
 gensem Ducatum ad Danubii littus pe-
 netrare, sparsoque in Hungariam ru-
 more Turcas ad Austriæ invasionem
 pellicere valerent: Interim Melacus
 celebris ille incendiorum opifex totum
 qua late patet agrum Heidelbergem
 & obvia quæque strage, sanguine,
 flamma & vastitate miscebat: Lorgius
 vero Heiderstorffium Governatorem ad
 ultroneam deditionem provocans, ulti-
 mum excidium minitabatur, si vel mi-
 nimum resistere auderet: Hisce minis
 Governator oppido ignavus cessisset,
 nisi a Tribunis proditionis calumniam
 eidem ingerentibus absterritus fuisset:
 væcors tamen hic homo nec imperia
 dare, nec periculis obviare, aut stationes
 nes

Sæc. XVII.
 A. C. 1693.

Sæc. XVII. nes distribuere præ artuum trepidatio-
 A. C. 1693. ne potuerat, quinimo ipsam Urbis por-
 tam hosti obviam obserrare vetuit, quo
 animadverso Galli in suburbia pene-
 trant, atque obsessos incautius erum-
 pentes repellunt, simulque mixti cum
 illis magno numero in urbem involant:
 Profugunt obsessi turmatim in arcem,
 & quibus ad fugam celeritas defuit,
 (nam in tumultu festinatio quoque tar-
 da est) abjectis armis vitam nonnisi preca-
 rio obtinent. Jam urbem victores Galli
 ubique implent, atque e civibus non
 paucos ferro, alios fustibus enecant,
 quosdam cunctis suis vestibus spoliant,
 in sæminas promiscue, & sine nobilio-
 rum formarum delectu, impetum faci-
 ciunt, omnique Christiani pudoris velo
 seposito miseras publice omni libidinis
 genere divexant, reliquos e suis ædi-
 bus raptatos, vel in plateis obvios,
 pueros & mulieres funibus inter se ne-
 xas in Templum S. Spiritus velut pe-
 cudes agunt, horrendumque in modum,
 ululantes non ante emittunt, quam supre-
 ma Ecclesiæ tecta circumquaque claris
 flammis concreparent, & campanæ li-
 quatæ diffluerent, turrisque ruina proxi-
 ma esset. Supererat arx, de cujus
 deditioe Gubernator pacisci petens,
 rejectus est, rudi hoc responso, bene-
 ficii loco habendam esse vitæ veniam,
 &

& corporis captivitatem, sedato tamen Sæc. XVII.
 primo furore convenit, ut præfidiarii A. C. 1693.
 solito honore, binisque cum tormentis
 die vigesima tertia Martii excede-
 rent. Tum ultimum Urbis excidium
 maturatum est: Cives, qui ad PP. Ca-
 puccinorum monasterium confugerant,
 concatenati trans Rhenum deportan-
 tur, obstruuntur murorum ruinis pu-
 tei, Electoralis Palatii ac Templorum
 fornices dolabris confringuntur, &
 quod natura horret, ac reverentia e-
 tiam barbaris prohibet, militis avari-
 tiâ nondum vivorum divitiis expleta,
 Principum mortuorum sepulcra diffrin-
 guntur, ruptisque sarcophagis a cada-
 veribus sepultæ gazæ abstrahuntur, offi-
 bus in publicam plateam projectis:
 demum in reliquas domus, quas non-
 dum incenderant, faces inferebantur;
 incolæ quidem efferati militis furorem,
 si qua intermoreretur ignis, effugere
 tentabant, sed qua flamma dederat
 locum, obstabat hostis gladius: Varia
 igitur cæde consumpti fuere ferme om-
 nes, totaque adeo celebris Urbs cum
 suis suburbiis in flebile bustum resedit,
 a fundamentis revulsa, extremo cujus
 excidio demum Gallorum iræ ac vin-
 dictæ parentatum est: Parisiis decan-
 tato Hymno Ambrosiano in gratiarum
 actionem pro re tam prospere gesta pu-
 blica

Hist. Eccles. Tom. LXVI,

L blica

Sæc. XVII. blica decreta est supplicatio, nummus-
 A. C. 1693. que procius cum hac epigraphe: *Rex*
dixit, & factum est: Id vero, ut de
 Rege Christianissimo assererem, nun-
 quam adducar, adducar tamen, ut su-
 spicer, nec omnia de ejus vitiis vera,
 nec omnia falso referri, multaque in
 ejus Ministros rejici. Eversa hac urbe
 Lorgius velut ignea tempestas in Darm-
 stadiensem & Wirtenbergensem Duca-
 tus sese effudit, a Badensi tamen Mar-
 chione, qui non ita pridem fœderati
 exercitus imperium in se susceperat,
 trans Rhenum repulsus. Nec tamen
 Angliæ, Batavæque vires Gallico Marti
 pares erant, quippe eorum classis, dum
 in Ægæum mare procurtura Hercu-
 leum Fretum pertransire tentat, die
 trigesima Junii a Torvillio Gallorum
 Archithalasso impetita, cruento prælio
 triduum tenente, dispersa est, multis
 navigiis, quorum ducenta erant,
 captis vel incensis, ac reliquis in Hispa-
 niæ portus dissipatis.

Erant quoque Galli in Belgio vi-
 ctiores; postquam enim Guilielmus,
 dictus Angliæ Rex Leodio aliisque vi-
 cinis urbibus servandis a suo exercitu
 copias submitteret, his debilitatis Lu-
 cemburgicus Dux Franciæ Marecallus
 post captum Caroloregium eundem die
 vigesima nona Julii prope Tirlimon-
 tium

tium Brabantiae oppidum inopino impetu aggressus est: Res brevi ad pugnae necessitatem devenit, & postquam diu vario Marte pugnatum erat, tandem Galli sibi victoriam vendicarunt, eo quod foederatorum tormentis ac vexillis potiti, praelii aciem retinuisent: de cetero autem victores victis vix non aequa clade pares fuere, ac multo plures & longe magis conspicuos Duces e Gallis, luctuosa ancipitis gloriae victima, cecidere. Pari ferme victoria Galli inclaruere in Sabaudia; quamvis enim foederati vastata Perusina valle, S Birgittae arcem expugnassent, incassum tamen tentato Pinarolio, Catinatus Franciae Marecallus eos infecutus, die quarta Octobris ad Marsagliam sive Orbasanam praelium conseruit, in quo Eugenius Sabaudiae Princeps, qui aciei medium duxerat, rara fortitudinis prodigia edidit, Gallis tamen palmam ita cedere coactus est, ut eis haec victoria ferme septem extra aciem occisorum millibus constaret: Ex foederatis praeter amissa aliquot tormenta desiderati sunt quinquies mille quingenti, partim trucidati, partim faucii aut capti. Parta hac victoria Galli loca quaedam Taurino vicina incendunt, a Cunei tamen obsidione rursus tentata, re infecta ultra montes re-

Sæc. XVII.
A. C. 1693.

Sæc. XVII. meare compulsi sunt. His victoriis
 A. C. 1693. Galli adeo debilitati fuere, ut summo
 Pontifice, & Suecorum Rege urgentibus, Ludovicus ad pacem foederatis
 offerendam proniorem sese exhiberet, ac per suum Legatum Comitem de
 Avaux in Aula Holmiensi, & per Bonrepositum in Aula Danica novas pacis
 condiciones proponeret, quo minus tamen eæ acceptarentur, illarum iniquitas
 effecit: petiit enim Rex, ut armistitio in pacem perpetuam verso ipse
 restituis Friburgo & Philipopoli Argentoratum retineret, & munimenta
 fortaliti Ludoviciani, Montis Regii, Trarbaci, & Henningæ destruerentur.

§. LI.

Flavii Chisii Cardinalis obitus.

*Palat. fast.
 Card. t. 4.
 Cornar. re-
 lat. de la
 Cour de
 Rom. Eggs
 Purp. dott.
 p. 491. l. 6.
 Old. in add.
 ad Ciacon.*

Ad hunc annum refertur obitus Flavii
 Chisii Cardinalis patria Senensis.
 Hic Alexandri VII. Pontificis ex Fratre
 Nepos a suis Parentibus disciplina opti-
 mæ suæ indoli congrua institutus, a
 Patruo suo Cardinale Chisio tum Nun-
 tio Apostolico in Germaniam ablegato
 Coloniam venire jussus est, ut in con-
 ciliandis Christianorum Principum ani-
 mis suam eidem opem jungeret. Hujus
 itineris opportunitate Flavius suum in-
 genium excolere haud oblitus, diver-
 sarum